

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 17/2008 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta neuvoston päätökseksi (Euroopan unionin ja Australian välinen sopimus matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 30 päivänä toukokuuta 2008 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän ehdotuksesta neuvoston päätökseksi (Euroopan unionin ja Australian välinen sopimus matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä (U 29/2008 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että hallintovaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle. Lisäksi suuri valiokunta on 30 päivänä

toukokuuta lähettänyt asiassa jatkokirjelmän 1. OM 29.05.2008.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- neuvotteleva virkamies Leena Rantalankila, oikeusministeriö.

Viitetieto

Valiokunta on aiemmin antanut asiasta E 100/2007 vp lausunnon HaVL 29/2007 vp.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Neuvosto hyväksyi helmikuun 28 päivänä 2008 puheenjohtajalle annetun mandaatin neuvotella komission avustamana sopimus Euroopan unionin ja Australian välillä matkustajarekisteritietojen (PNR-tietojen) käsittelemisestä ja siirtämisestä Australian toimivaltaisille viranomaisille. Tehtävä Euroopan unionin ja Australian kahden välinen sopimus koskisi niitä edellytyksiä ja puitteita, joiden mukaan lentoyhtiöt antavat Australian viranomaisten käyttöön EU:sta Australiaan ja Australiasta EU:hun matkustavien henkilöiden PNR-tietoja.

Puheenjohtajavaltion neuvotteluohjeiden pohjalta esittämää sopimusluonnosta on käsitelty kevään aikana pysyvien edustajien komitean tasolla. Puheenjohtaja on noudattanut samaansa neuvotteluohjetta, ja sen pohjalta on päästy kiitettävään neuvottelutulokseen. Sopimustekstiä on pidetty yleisesti hyvänä.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että saavutettu neuvottelutulos vastaa puheenjohtajalle annettuja neuvotteluohjeita ja on suhtautunut positiivisesti neuvottelutulokseen pysyvien edustajien komi-

teassa 22.5.2008. Suomi teki kuitenkin varauksen asiaan, koska eduskuntakäsittely on kesken.

Koska ehdotus sopimustekstiksi sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat Suomessa lainsäädännön alaan, Suomen on tarpeen antaa unionisopimuksen 24 artiklan 5 kohdan mukainen ilmoitus siitä, että Suomen on noudatettava valtiosääntönsä edellyttämiä menettelyjä.

Koska puheenjohtajan tarkoituksena on tuoda sopimusluonnos yleisnäkemyistä varten oikeus- ja sisäasioiden neuvostoon 5.—6.6.2008, valtioneuvoston tarkoituksena on eduskunnan myötävaikutuksen mahdollistamiseksi välittömästi U-kirjelmän antamisen jälkeen antaa eduskunnalle sitä täydentävä selvitys U-jatkokirjeenä, jossa selostetaan saavutettua neuvottelutulosta ja valtioneuvoston kantoja siihen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Sopimuksella on tarkoitus antaa yksityiskohtaiset määräykset, joita sovelletaan EU:n ja Australian välillä tapahtuvassa lentomatkustajatietojen luovuttamisessa ja käsittelemisessä.

Hallintovaliokunta on antanut aiemmin lausuntonsa (HaVL 28/2007 vp) koskien neuvoston valtuutusta puheenjohtajavaltiolle aloittamaan neuvottelut komission avustamana Australian kanssa sopimuksesta matkustajarekisteriin sisältyvien tietojen käytöstä terrorismin ja siihen liittyvän kansainvälisen rikollisuuden sekä järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Valtioneuvosto on toiminut käydyissä neuvotteluissa kiitettävällä tavalla tasapainoisen neuvottelutuloksen saavuttamiseksi. Saavutettu neuvottelutulos kunnioittaa perusoikeuksia, takaa korkean tietosuojan tason, antaa lentoyhtiöille niiden toiminnassaan tarvitseman oikeusvarmuuden sekä varmistaa kansalaisten turvallisuuden.

Valiokunta pitää tärkeänä, että PNR-tietoja käsitellään sopimuksen myötä oikeudellisesti velvoittavalla tavalla ja että tiedonsiirrossa tullaan siirtymäajan jälkeen käyttämään pelkästään push-järjestelmää (tarjontajajärjestelmää). Asiassa on saavutettu EU-tason ratkaisu, joka takaa sen, että PNR-tietojen luovutuksissa tullaan noudattamaan samoja sääntöjä.

Koska ehdotus sopimustekstiksi sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat Suomessa lainsäädännön alaan, valiokunta katsoo valtioneuvoston tavoin, että Suomen tulee tehdä unionisopimuksen 24 artiklan 5 kohdan mukainen ilmoitus siitä, että Suomen on noudatettava valtiosääntönsä edellyttämiä menettelyjä.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 11 päivänä kesäkuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Tapani Mäkinen /kok	Valto Koski /sd
jäs.	Maarit Feldt-Ranta /sd	Petri Pihlajaniemi /kok
	Juha Hakola /kok	Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
	Oiva Kaltiokumpu /kesk	Lenita Toivakka /kok
	Elsi Katainen /kesk	Tuula Väättäinen /sd
	Timo Korhonen /kesk	vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna Hulkkonen.